

ایران زندگی

گزارش «ایران» از تبعات کتمان بیماری کووید۱۹ در گسترش ویروس کرونا در جامعه

ماندگاری و شیوع بیشتر کرونا با پنهانکاری بیماران!

فریبا خان احمدی خبرنگار

پشت میزنش نشسته، بی حال و خاموش. هزار گاهی چند سرفه قطاری می زند و دوباره خاموش می شود. فطرات ریز عرق را از زرو پیشانی اش پاک می کند و نگاهش به اطراف می اندازد تا ببیند واکنش همکارانش به او چیست! چشم های مضطرب او را رها نمی کنند مخصوصاً وقتی سرفه می کند. می داند که کرونا گرفته ولی مدام با خودش کلنجار می رود که کرونا کجا بوده، من فقط کمی حالت سرماخوردگی دارم. چند دقیقه بعد اعتراضات به حضور او در شرکت آغاز می شود و همه همکارانش می خواهند تا به خانه برود و تا مشخص نشدن بیماری اش برگردد ولی او همچنان اصرار دارد که کرونا ندارد.

«کتمان بیماری» به گفته بسیاری از کارشناسان حوزه سلامت یکی از عوامل افزایش گردش ویروس و انتقال زنجیره بیماری و البته مبتلایان بستری شده در بیمارستان و حتی جانباختگان کووید۱۹ است. حمید سوری اپیدمیولوژیست تأکید می کند که ابتلا به ویروس کرونا نباید تداعی نوعی تابوی اجتماعی باشد. او به «ایران» می گوید: ویروس کرونا فقیر و غنی، تحصیلکرده و بیسواد یا کارمند و غیر کارمند نمی شناسد هر کسی حتی شخصیت های سیاسی جهان نیز به این بیماری دچار شده اند چنین تداعی از بیماری کمک کننده گسترش بیشتر اپیدمی کووید۱۹ می شود. هر فرد مشکوک و مبتلا وظیفه اجتماعی دارد که تماس هایش را از دیگران به حداقل ممکن برساند.

به گفته این اپیدمیولوژیست؛ تحقیقات اخیر نشان می دهد ۵۰ درصد کسانی که مبتلا به کرونا می شوند بیماری را از کسی می گیرند که در زمان انتقال بیماری علامتی ندارد ازاین جمع نیز حدود ۲۴ درصد کسانی اند که در دوره پنهان بیماری هستند و حدود ۳۰ درصد نیز کسانی اند که هرگز علامتی از خود بروز نمی دهند و دیگران را آلوده می کنند. در زمان اپیدمی بیماری ها همیشه فرض

فرمانده عملیات مقابله با کرونا در تهران اعلام کرد

مراجعه ۱۵۱ فرد کرونا مثبت به فرودگاه

فرمانده ستاد عملیات مدیریت بیماری کرونا در کلانشهر تهران با بیان اینکه شرایط بحرانی و قرمز تهران کماکان پابرجاست، گفت: متأسفانه نقض قرنطینه توسط افرادی که نتیجه PCR آنها مثبت است، همچنان در تهران در حال انجام است. به گزارش ایستا، دکتر علیرضا زالی در حاشیه انعقاد تفاهنامه بین ستاد کرونای تهران و قرارگاه جهادی امام رضا(ع) با بیان اینکه نکته نگران کننده این است که مردم فکر می کنند محدودیت های کرونایی با سرعت می تواند آمار مرگ و میر و میزان ابتلا را تغییر دهد، گفت: متأسفانه شرایط این گونه نیست و از شنبه تا به امروز تغییر خیلی شگرفی را در میزان بستری بیمارستان ها و مرگ و میرها در تهران نداشتیم، به گونه ای که متأسفانه دیروز ۹۲ بیمار فوتی PCR مثبت در استان تهران داشتیم. وی ادامه داد: همچنین بررسی های میدانی ما حاکی از آن است که متأسفانه کماکان شکستن و نقض قرنطینه توسط افراد PCR مثبت در تهران در حال انجام است. زالی همچنین با بیان اینکه دیروز بیش از ۱۵۱ نفر از مبتلایان PCR مثبت به فرودگاه مراجعه کردند و می خواستند از حمل و نقل هوایی برای سفر به استان های دیگر استفاده کنند، گفت: این مسأله واقعاً جای تأسف دارد و بسیار موضوع نگران کننده ای است. وی تأکید کرد: بررسی های ما نشان می دهد که در طول ۳ روز اخیر میزان شکستن قرنطینه توسط افراد دارای آزمایش PCR مثبت ادامه دارد و این افراد در تردها بخصوص تردهای درون شهری و مناطق مرکزی شهر نقض قرنطینه کرده اند و این آمار عدد قابل توجهی است. زالی در ادامه ضمن درخواست از شهروندان تهرانی مبنی بر اینکه بر صورت مثبت بودن تست کرونای خود یا خانواده خود در خانه بمانند، تأکید کرد: این افراد با سرعت می توانند بیماری را به سایرین منتقل کنند. وی با تأکید بر سرایت پذیری بالای بیماری کووید۱۹، گفت: این بیماری با شتابی غیر قابل تصور در محیط های بسته و مسقف تکثیر پیدا می کند. وی در عین حال با بیان اینکه طبیعتاً این محدودیت ها به دلیل کاهش تردد درون شهری و برون شهری و تعطیلی برخی مشاغل تأثیرگذار خواهد بود، گفت: به طور متوسط در متروی تهران بیش از ۳۰۰ هزار نفر در روز کاهش جمعیت داشته ایم و همچنین بین ۳۵۰ هزار تا ۴۰۰ هزار نفر کمتر از حمل و نقل عمومی اتوبوسرانی استفاده کرده اند.

۴۶۹ فوتی جدید کرونا در کشور

سخنگوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: با فوت ۴۶۹ بیمار دیگر از مبتلایان قطعی به کرونا، شمار جانباختگان قطعی بیماری کووید۱۹ در کشور به ۴۶ هزار و ۲۰۷ نفر رسید و ۲۷ استان همچنان در وضعیت قرمز کرونا هستند. به گزارش خبرنگار ایرنا، دکتر سیما سادات لاری دیروز با اعلام آخرین آمار مبتلایان و جانباختگان کرونا در ایران افزود: از روز چهارم آذر تا ظهر روز پنجم آذر ۱۳۹۹ براساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۱۳ هزار و ۴۴۳ بیمار جدید مبتلا به کووید۱۹ در کشور شناسایی شدند و دو هزار و ۳۷۰ نفر بستری شدند. با این حساب، مجموع بیماران کووید۱۹ در کشور به ۸۹۴ هزار و ۳۸۵ نفر رسید. سخنگوی وزارت بهداشت گفت: خوشبختانه تاکنون ۶۲۵ هزار و ۶۰۶ نفر از بیماران، بهبود یافته یا بیمارستان ها ترخیص شده اند. همچنین ۵۸۳۲ نفر از بیماران مبتلا به کووید۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند و تاکنون پنج میلیون و ۹۱۳ هزار و ۲۲۹ آزمایش تشخیص کووید۱۹ در کشور انجام شده است.

فریبا خان احمدی

کارم را از دست بدهم از طرفی همکارانم که در خانه خودشان را قرنطینه کرده بودند، حقوق شان را کامل دریافت نکرده بودند با این حال تقریباً مطمئن بودم واسه من کرونا نیست سرماخوردگی ساده هست که با چند تا مسکن درمان می شدم.

این اظهار نظر را باید اینگونه تفسیر کرد که افزایش مرگ و میر به دلیل ابتلا به کرونا و حتی اتلاف وقت برای مراجعه به مراکز درمانی؛ موضوعی است که می تواند به خاطر پنهانکاری، انکار بیماری، بی تفاوتی و خونسردی یا ترس از مرگ باشد. اما چرا درصد قابل توجهی از کسانی که به کرونا مبتلا شده اند هنگام بروز علائم بیماری، آن را جدی نگرفته اند و خود و خانواده شان را در معرض خطر انداخته اند سؤالی است که از چند بهبودیافته کووید۱۹ پرسیده ایم.

■ **تصور این بود که تلقین به بیماری دارم**

محسن عبداللهی ۳۸ ساله کارمند یک شرکت خصوصی در مرکز تهران است. او ماه گذشته یعنی در زمان اوج پیک سوم کرونا به این بیماری مهلک دچار شد. به گفته خودش برای تردد به محل کارش از مترو استفاده می کرده و زمانی که گلودرد و بدن درد خفیف به سراغش آمده این طور به خود تلقین کرده که سرماخوردگی گرفته است و با یکی دو روز استراحت خوب می شود.

«سرکار نشسته بودم که احساس کردم خیس عرق شدم، سرفه هام زیاد نبود ولی چشمام بشدت می سوختن. یکی از همکارام بهم گفت نشانه های کروناست و بهم خونه ولی مقاومت کردم ولی دم طر حرمش را رئیس شرکت وضعیتم را دید دستور داد که برم خونه. البته دلیل هم داشت نمی خواستم محل کارم کسی بفهمه کرونا دارم می ترسیدم بفهمند و چند هفته ای اجازه حضور در محل کارم نداشتند و دیگران را آلوده می کنند. در آن زمان من که مریضی خدوم رو پیدا کرده بودم از یک طرف می ترسیدم

کتمان کنم.»

وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی گفت: یکی از شرکت ها مجوز آزمایش واکسن روی انسان گرفته و از هفته آینده آزمایش روی انسان را آغاز خواهیم کرد و امیدوارم در چند ماه آینده ساخت واکسن را به استحصال مردم شریف برسانم. به گزارش خبرگزاری صداوسیما دکتر سعیدنمکی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تبریک هفته بسیج و درود به روح همه بسیجیان افزود: امروز در کنار ما در طرح مزین به نام با عظمت شهید قاسم سلیمانی برای مدیریت واکسن این طرح، بسیجیان در کنار تلاش هستند وی ادامه داد: ما در این طرح حرکت گسترده ای را در کشور شروع کرده ایم، در زمینه آموزش، بیماریابی و افزایش آزمایش و درمان زودرس و سربایی و مدیریت بیماری قبل از رسیدن به بیمارستان و این طرح، برخی محله محور و خانواده محور است که با کمک مسفریان سلامت در کشور شروع شده است.

نمکی افزود: امیدوارم مردم عزیز در این طرح همکاری کامل داشته باشند و ما در پایان این طرح دستاورد بزرگی را به جهان ارائه خواهیم کرد، در خصوص کاهش موارد

رئییی: جلسات مجلس خلاف شیوه نامه های بهداشتی است

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: برگزاری هرگونه جلسه با بیش از ۱۵ نفر در فضای بسته ممنوع است و برگزاری جلسه ها با این تعداد از افراد در صحن علنی و کمیسیون های مجلس شورای اسلامی بر اساس شیوه نامه های بهداشتی نیست.

علیرضا رئیسی درباره برگزاری جلسه های صحن علنی با کمیسیون های مجلس شورای اسلامی با تعداد نفرات بیش از ۱۵ نفر در فضای بسته افزود: براساس مصوبه ستاد ملی مقابله با کرونا در شهرهای قرمز، برگزاری هرگونه جلسه با بیش از ۱۵ نفر در فضای سر بسته ممنوع است. وی افزود: همچنین حداقل فضا نیز به ازای هر نفر باید ۴ متر مربع باشد، یعنی کف فضا ۶۰ متر است، اما این به این معنی نیست که افراد در فضای ۲ هزار متری می توانند با تعداد بیش از ۱۵ نفر حضور داشته باشند. حتی در این فضا هم باید حداکثر ۱۵ نفر حاضر شوند. دکتر رئیسی ادامه داد: با اعضای هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی جلسه گذاشتیم و همه موارد را مطرح کردیم. قرار بر این بود که در سالن های فرعی مجلس که حدود ۱۷ یا ۱۸ سالن می شوند، در هر کدام از این سالن ها تا سقف ۱۵ نفر حضور داشته باشند و در صحن علنی حداکثر ۱۵ نفر حضور داشته باشند.

معاون وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی گفت: این موضوع برای دولت و قوه قضائیه نیز وجود دارد و در همه جلسه های هیأت دولت رعایت می شود.

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا بیان کرد: متأسفانه اکنون در خبرها و تصاویر مشاهده می شود که نزدیک به نصف افراد در صحن علنی نشسته اند و دستور حضور حداکثر ۱۵ نفر در فضای بسته نقض شده است. گاهی در تلویزیون نیز مشاهده می شود که در برگزاری کمیسیون ها هم افراد حاضر بیشتر از ۱۵ نفر هستند. این مشکل هم در برگزاری صحن علنی و هم جلسه های کمیسیون ها به صورتی که اعلام شده، اجرائی نمی شود. رئیسی افزود: اینکه گفته می شود بر اساس شیوه نامه های بهداشتی اجرائی می شود، شیوه نامه های بهداشتی همین نکته حضور حداکثر ۱۵ نفر در جلسه در فضای بسته است و آنچه اکنون اتفاق افتاده، از نظر شیوه نامه های بهداشتی مورد تأیید نیست. معاون بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی گفت: مسئولان باید در این زمینه فرهنگ سازی کنند و این مسائل را در رعایت شایع، این سیستمی که در مجلس در حال اجراء است و بر اساس مصوبه ستاد ملی مقابله با کرونا و شیوه نامه های بهداشتی تصویب شده نیست.

فراموشی میراث در یانوردی ایرانی در تنگنای معیشت

بود و خیس عرق. تب هم داشت. بهش گفتم اینها علایم کروناست ولی خندید و گفت چیزی نیست و روی موتور چاییده.

خیلی بهش اصرار کردم که عمو بیا خدوم ببرمت بیمارستان ولی نپذیرد. همین کتمان مریضی و یکدندگی کار دست همه اعضای فامیل داد. بالاخره کرونا کار خودش رو کرد.»

■ **وحشت از بیماری عامل کتمان است**
اینها روایت بیمارانی است که علائم ابتلا به کرونا را داشته اما حاضر نشده اند آزمایش دهند، خودشان را قرنطینه کنند و باین ادعا که سرماخوردگی ساده گرفته اند ویروس کرونا را در محل کار، دورهمی های خانوادگی، مغازه، نانواپی و... به گردش در آورده اند. افرادی که از کرونایی بودنشان مطمئن هستند اما آن را مخفی می کنند تا دیگران متوجه نشوند؛ در این زمینه سعید معدنی جامعه شناس سه علت عمده را در واکاوی چنین رفتارهایی در جامعه عنوان می کند. او به «ایران» می گوید: یک علت آن عدم شناخت کافی از بیماری کووید۱۹ است. بسیاری از مردم هنوز فرق بین میکروب و ویروس را نمی دانند و به همین خاطر چون تشخیص نمی دهند بیماری زایی و شدت کشندگی ویروس با دیگر میکروب های بیماری را متفاوت است سهل انگاری می کنند.»

او ادامه می دهد: دومین محور به ترتیب خانوادگی و ریشه های سنتی در جامعه ایرانی برمی گردد. تفکر سنتی مبتنی بر این است که بدن در مقابل بیماری طاقت می آورد و حتی در ادبیات ما نیز به این موضوع اشاره شده که انسان قوی هیچ وقت مریضی اش را به دیگران بیان نمی کند. هنوز این تفکر در جامعه وجود دارد که با بیماری باید به اصطلاح درانه برخورد شود و از بیان آن به اطرافیان پرهیز کرد چرا که نوعی احساس ضعف را به این افراد تلقین می کند.

معدنی در ادامه وحشت از بیماری کووید۱۹ را عامل سوم کتمان آن از سوی مبتلایان بیان می کند و می گوید: کرونا ویروس ناشناخته ای است برای همین بسیاری از افراد ترسند چنین بیماری را باور کنند، در واقع ترس

رئیس سازمان نظام روانشناسی کشور می گوید: نکته سوم به باورهای مردم برمی گردد مردم همیشه می خواهند سر به این مهمی را نادیده بگیرند و سهل انگار پنداری در تمام مسائلی که جنبه حاد دارند در جامعه شکل می گیرد برای همین ما نوعی بی مسئولیتی را بین برخی افراد جامعه می بینیم که البته جنبه آیدمی بسیاری از افراد را تشدید و باعث افزایش زنجیره انتقال ویروس کرونا شده است.

وزیر بهداشت: ۴۲ میلیون دوز واکسن کرونا از خارج می خریم

صبحگاهی مترو و اتوبوس تأثیرگذار بود که رئیس جمهوری دستور دادند که از شنبه ادارات باز هم به حداقل برسند یعنی در حد تعطیل باشند و از شرکت های خصوصی تقاضای می کنند به نحو مقتضی همراهی بفرمایند، چون در مصوبه ستاد ، شرکت های خصوصی را مشمول طرح کردیم در غیر این صورت همکاران من در قرارگاه وزارت کشور مجبور به تعطیلی شرکت های خصوصی خواهند بود. وی درخصوص تأمین واکسن کرونا گفت: واکسن را از سه طریق برای مردم دنبال می کنیم یکی از طریق خرید واکسن از مجموعه کواکس است که ۱۶ میلیون و ۸۰۰ هزار دوز از طریق کواکس وارد می کنیم که حدود ۸ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر را پوشش می دهد.

نمکی ادامه داد: حدود ۵ و نیم میلیون دوز را از طریق یکی از شرکت های مطرح پیگیری می کنیم و حدود ۲۰ میلیون دوز دیگر را از طریق یک شرکت دیگر در حال خرید هستیم و در کل حدود ۴۲ میلیون دوز واکسن را برای ۲۱ تا ۲۲ میلیون نفر فراهم می کنیم که در دو دوز تزریق خواهد شد.

قرارگاه عملیاتی ستاد مبارزه با کرونا؛

کاهش حضور کارکنان در ادارات بدون مانع اجرا شود

قرارگاه عملیاتی ستاد ملی مقابله با کرونا در اطلاعیه شماره ۳ خود بر رفع هرگونه مانع در اجرای دقیق بخشنامه اداری و استخدای مبنی بر کاهش حضور کارکنان در ادارات، تأکید کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، در اطلاعیه شماره ۳ قرارگاه عملیاتی مبارزه با کرونا ضمن قدردانی مجدد از افشار مختلف بخصوص صاحبان مشاغل و فعالان اصناف در اجرای طرح جدید محدودیت ها برای مبارزه با کرونا، آمده است: بر اساس مصوبات ستاد ملی مدیریت کرونا و به منظور کاهش تردد کارکنان و شهروندان در طول دوره اجرای محدودیت ها، به جز مراکز درمانی، انتظامی و اضطراری، فعالیت تمامی ادارات و دواپیر رسمی و اجرائی در صف و ستاد، باید به گونه ای سامان یابد که با تقویت ارائه خدمات فری حضوری و الکترونیک و ضمن عدم بروز خلل، در ارائه خدمات ضروری به مردم، متناسب با وضعیت هشدار اعلام شده در شهرهای قرمز، شهرهای نارنجی و شهرهای زرد، حضور کارکنان خود را متناسب با بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور، کاهش دهند.

در این اطلاعیه آمده است: بر این اساس به همه مدیران و صاحبان مسئولیت در ادارات مختلف تأکید می شود، هرگونه اتخاذ تصمیم و صدور دستور در هر سطح که مانع از اجرای این مصوبه و تحقق بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور در این خصوص باشد، خلاف صریح مقررات و ضوابط جاری کشور است و با متخلفین برابر قانون اکیدا برخورد می شود.

همچنین در این خصوص، کارمندان و کارکنان هر یک از دواپیر در بخش های دولتی یا عمومی که شاهد کوتاهی ها در اجرای این مقررات هستند، می توانند مراتب را به بازرس وزارت کشور و استانداردی ها یا سازمان اداری و استخدامی کشور اعلام کنند.

قرارگاه عملیاتی مبارزه با کرونا با تأکید بر اینکه تحقق فاصله گذاری اجتماعی از اهداف اساسی اعمال محدودیت ها و از ارکان برنامه ریزی مبارزه با کرونا است، یادآور شد: ازبایی های به عمل آمده از سراسر کشور، مؤید آن است که با وجود توقیفات به دست آمده در این عرصه، شاهد مواردی از تجمعات و ازدحام به پهنانه توزیع مواد غذایی و اقلام مصرفی در برخی از میادین، فروشگاه ها و مراکز فروش مواد غذایی هستیم.

۵

هشتم آذر؛ روز ایمنی مدارس و آمادگی در برابر زلزله

مسئولیت پذیری آموزش و پرورش در تقلیل تلفات انسانی زلزله

بالای طبیعی بخش جدایی ناپذیر از قلمرویی ست که انسان از بدو آفرینش، از بخشدگی زمین و مهرپایانی آسمانش برای زینتن بهره برده است؛ انسان ناسپاسی که با دستبرد در چرخه اکوسیستم و ساختار زمین، بروز طبیعی بلایا را غیرطبیعی کرده است. چهار گوشه جهان به تناسب وضعیت جغرافیایی، از بلای زلزله بی نصیب نبوده و نخواهد بود، اما زمین برخی از کشورها نظیر ایران به اصطلاح زلزله خیز است و هر لحظه باید منتظر لرزیدن زمین زیر پایت باشی!

فقط چند ثانیه زمان می برد، تا به خودت بیایی و ببینی که زمین و زمان دست به دست هم داده اند و خشم طبیعت بی هیچ مقدمه ای گریبان را می گیرد. فرقی نمی کند روز باشد یا شب، خواب باشی یا بیدار، زلزله همان نمی دهد، حتی به اندازه جان به در بردن از مهلکه، میهمان ناخوانده ای که نه به هم سفرگی، که به طلب جان و مال، روی سرمان آوار می شود و هر بار نه تنها چار دیواری خانه که چهارستون تکیان را می لرزاند و وقت و بی وقت خواب چنانیان را آشفته می کند. تلاش دانشمندان علم زمین شناسی نیز برای پیش بینی وقوع آن هنوز راه به جایی نبرده است، در جدیدترین رده بندی کشورهایی که بیشترین تلفات جانی و مالی ناشی از بلایای طبیعی را داشته اند، ایران در جایگاه سوم قرار دارد و در این میان از زمین لرزه به عنوان بزرگترین تهدید برای کشورمان نام برده شده است. متأسفانه آذیر قرمز این هشتاد زمانی در کشورمان به صدا درمی آید که اتفاق، رخ داده است؛ نگاهی اجمالی به کشورهایی که بر مدار زلزله می گردند نشان می دهد که ناکزیری از این جنبش، به گریز آنان از اصل موضوع منجر نشده است، بلکه در پدیرش این واقعیت، برای درمان ماندن از تبعات آن، خود را آماده این رویارویی کرده اند. می تردید در میحت زلزله حفظ سلامت و امنیت جان، مقدم برهر خسارت و ویرانی است. تحقق این مهم به دو عامل اصلی بستگی دارد: اول شرایط فیزیکی و مقاومت ساختمان در برابر زلزله، دوم آمادگی انسان در حفاظت از جان خود که موضوع اصلی این یادداشت می باشد. جدا از شدت و ضعف یک زلزله و شکل بروز آن، تاش برای استثنایی به فناوری پیش بینی وقوع زلزله و طراحی ساختمان هایی با تاب آوری بالا، از دغدغه های اصلی متخصصین زلزله شناسی بوده است که در نتیجه آن بتوانند درصد تلفات انسانی را به حداقل برسانند. با توجه به آنی بودن بروز زلزله و سلب صرفه وقت تصمیم، استفاده از کمترین زمان برای حفظ جان، با آگاهی، اطلاعات و آمادگی لازم نیاز دارد و این میسر نمی گردد مگر با تکیه بر آموزش های مستمر که کشورهای درگیر با زلزله سال هاست با برنامه ریزی های منظم به آن پرداخته اند.

شهرنشینی و شکل ساختاری (چندطبقه) اغلب ساختمان ها، الزام این آموزش ها را دوجواند می نماید، چرا که با فرض ایمن بودن ساختمان به لحاظ فیزیکی، یک لرزش کوچک بر آن می تواند باعث هجوم ساکنین ساختمان برای خروج و به تبع آن بروز حادثه ای ناگوار کرد، لذا پیشگیری از وقوع چنین حوادثی در کرو آموزش های همچون حفظ آرامش و خونسردی، شناخت نقاط امن خانه، مدرسه، محل کار... و شیوه های صحیح پناهگیری است که در بررسی ها و تحقیقات علمی کارشناسان به عنوان یک اصل در کاهش تلفات انسانی به آن اشاره شده است. فراهم کردن بستر فراگیری این آموزش ها برای همه افراد جامعه، نیاز مبرمی ست که کمترین بی توجهی به آن از سوی نهادهای و سازمان های مربوطه، تبعات فاجعه باری به همراه خواهد داشت. از جمله فرصت های طلایی برای ارائه این آموزش ها استفاده از ظرفیت مدارس می باشد. امری که خوشبختانه آموزش و پرورش به آن اهتمام ویژه ای داشته و از همان دوره ابتدایی تا پایان دوره متوسطه به آن پرداخته است.

اولین نکته ای که مراقبین سلامت، مربیان پرورشی و آموزگاران در آموزش ها بر آن تأکید می کنند، پناه گرفتن در همان نقطه ای است که هنگام زمین لرزه، در آنجا قرار دارید. حفظ آرامش، نحوه صحیح پناهگیری زیر میز(کلاس، خانه، محل کار)، استفاده از کتاب، کیف یا کوله، بالشت و... برای حفاظت از سر و گردن، پناه گرفتن در گوشه های امن، عدم استفاده از آسانسور، پناه گرفتن اصولی در اهرورها و راه پله ها، پرهیز از شتابزدگی هنگام خروج، پس از پایان زلزله، دوری از نورگیرها، پنجره ها و ساختمان ها و حفظ وضعیت ایمنی پناهگیری در فضاهای باز از مهم ترین اصولی است که به دانش آموزان آموزش داده می شود. همچنین دامنه فراگیری این آموزش ها به خانواده ها، جمعیت چشمگیری از جامعه رانحت پوشش قرار می دهد که این خود نقش قابل توجهی در کاهش تعداد مصدومان و تلفات انسانی خواهد داشت.

در برنامه های ارزشمندی که در مدارس اجرا می گردد طرح «دادرس» (دانش آموز آمده در روزهای سخت) است. در این طرح که زیر نظر سازمان جوانان جمعیت هلال احمر برگزار می شود، دانش آموزان توسط یک مربی، آموزش هایی از قبیل: پناه گیری و تخلیه اضطراری، ازبایی و کنترل علائم حیاتی، پانسمان، بانداژ و آتل بندی، حمل مصدوم، اکتاف حریق و جاذدنی را می آموزند که در سوانح و حوادثی مانند زلزله، کاربردی غیرقابل انکار دارد.

استاد بهران، هلال احمر، اورژانس، آتش نشانی و دیگر ارگان ها و سازمان های مربوطه در مدارس کشور برگزار می کنند، مانور زلزله می باشد که با انجام آن دانش آموزان با قرار گرفتن در موقعیتی مشابه، چگونگی حفاظت از جان خود و رعایت نکات ایمنی بر اساس آموخته هایشان را تمرین می کنند. برگزاری این مانور و مانورهایی که در مهرماه (هفته کاهش تلفات طبیعی) و نیز ۵ دی ماه سالروز زلزله ۲۲ خرداد برگزار می گردد، به تنهایی به بالا بردن سطح آمادگی دانش آموزان در برابر زلزله کافی نمی باشد، بلکه تکرار مستمر آن در طول سال تحصیلی، لزوم حضور فعال همه دانش آموزان، معلمان و کادر مدرسه در این مانورها، جدیت در اجرا و استمرار در آگاهی بخشی و آموزش می تواند باعث افزایش آمادگی، کاهش ترس و تسلی و پر رفتار در هنگام وقوع زلزله اصلی شود. به نظر می رسد پرداختن به آموزش های سلامت محور، باید به صورت یک طرح ملی و لازم الاجرا در همه مدارس کشور از محروم ترین نقاط تا شهرهای برخوردار در دستور کار قرار گیرد و از پیگیری، نظارت و ارزیابی هم غافل نبود. کشورهایی که در موضوع آموزش برنامه ریزی منسجم و بلندمدت داشته اند از تأثیرات مثبت آن در کاهش تلفات انسانی و هزینه های چشمگیر در کنترل و درمان برخوردار شده اند. مطالعه برنامه های آموزشی کشورهایی که با وجود همزبستی ناگزیر با زلزله، در سطح انسانی پایینی دارند می تواند به عنوان یک تجربه موفق، در سرفصل آموزش و محاف گذاری های آموزش و پرورش و سازمان های مرتبط مورد توجه قرار گیرد.

فریبا خان احمدی